

Amerikanske tannleger overdoserer med opioider

En stor del af tannlegenes opioidforskrivninger i USA er ikke i overensstemmelse med de gjeldende retningslinjene, viser en ny undersøkelse, ifølge det danske Tandlægebladet

Opioider er en av de farmakologiske valgmulighetene ved håndtering av akutte smerter i odontologisk praksis. Det er derfor verdt å huske på at man i USA har hatt en nasjonal nødsituasjon de siste årene, med rundt 50 000 dødsfall i året, som følge av overdosering med opioider.

Amerikanske tannleger bærer sin del av ansvaret for dette, idet tannlegene står for ti prosent av reseptene på opioider i USA, og

opioidpreparater er de hyppigst brukte legemidlene for å kontrollere smerter etter fjerning av tredjemolarer.

En ny undersøkelse viser at det i en database med åtte millioner personer er funnet 542 598 tilfeller der pasienter over 18 år fikk forskrevet opioider i forbindelse med behandling hos tannlege. I 29,3 prosent av tilfellene oversteg doseringen den anbefalte på 120 MME (morfin milligram ekvivalenter), og det var en signifikant stigning i overdoseringen fra 2011 til 2015 ($P < 0,0001$).

Overdosering forekom særlig hos unge mannlige pasienter i sørstatene, som hadde fått utført et dentoalveolært eller maksillofasi-

alt kirurgisk inngrep. Det er tankevekkende at vel en fjerdedel av pasientene som fikk forskrevet opioider hadde smerter som ble karakterisert som lette (mild pain), og at halvparten av disse likevel fikk en dose som oversteg den anbefalte.

Forfatterne konkluderer med at en svært stor andel av tannlegenes opioidforskrivning ikke er i overensstemmelse med gjeldende retningslinjer. De påpeker også det betenkkelige ved at særlig unge menn utsettes for overdosering, samtidig med at nettopp denne gruppen har særlig høy risiko for å havne i misbruk og opioidrelatert død.

15 prosent snuser daglig

Andelen som snuser daglig har nesten doblet seg de siste ti årene, mens andelen som røyker daglig har gått kraftig ned. Snusbruk er mest utbredt blant menn, og øker stadig i de yngre aldersgruppene.

Statistikken Røyk, alkohol og andre rusmidler viser at 15 prosent av befolkningen i alderen 16–74 år brukte snus daglig i 2021. Dette er en liten økning på 2 prosentpoeng fra 2020. Det er mer enn dobbelt så mange menn, 21 prosent, som bruker snus daglig sammenlignet med kvinner, hvor 8 prosent snuser.

– Andelen daglige snusbrukere er nå på det høyeste den har vært noen gang. På ti år har andelen i befolkningen som bruker snus daglig nesten doblet seg, fra 8 til 15 prosent, sier førstekonsulent Sindre Mikael Haugen i SSB.

Det er blant de yngste at snusbruken er mest utbredt. I løpet av de siste ti årene har andelen som snuser daglig i aldersgruppen 25–34 år økt fra 12 til 25 prosent.

– Også i denne aldersgruppen er det relativt stor forskjell mellom kvinner og menn.

1 av 3 menn i alderen 25–34 år bruker snus daglig, mens tilsvarende andel for kvinner er 1 av 6, sier Haugen.

De yngste mennene (16–24 år) har hatt den største økningen i daglig bruk av snus det siste året, fra 22 til 29 prosent. Blant kvinner i samme aldersgruppe er tilsvarende andel 12 prosent – en liten nedgang på to prosentpoeng fra 2020.

Andelen som bruker snus av og til ligger på rundt 4 prosent i 2021, noe den også har gjort de siste ti årene.